

WOJNY RZECZYPOSPOLITEJ W XVII W. – POWTÓRZENIE

ELŻBIETA PAPROCKA

SCENARIUSZ LEKCJI

Program nauczania historii w szkole ponadpodstawowej w zakresie rozszerzonym

opracowany w ramach projektu

**„Tworzenie programów nauczania oraz scenariuszy lekcji i zajęć wchodzących
w skład zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces kształcenia ogólnego
w zakresie kompetencji kluczowych uczniów niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”**

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach
Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

WARSZAWA 2019

Redakcja merytoryczna – Marta Milewska
Recenzja merytoryczna – Beata Falkowska
Jadwiga Iwanowska
Jan Bielecki
Urszula Borowska

Redakcja językowa i korekta – Editio

Projekt graficzny i projekt okładki – Editio

Skład i redakcja techniczna – Editio

Warszawa 2019
Ośrodek Rozwoju Edukacji
Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa
www.ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl>

Temat:

Kolonializm

Klasa/czas trwania:

III/45 minut

Cele

Uczeń:

- omawia przyczyny rywalizacji kolonialnej w XIX w.;
- charakteryzuje podział świata i sposób zarządzania koloniami;
- omawia rywalizację o kolonie, wpływy i konflikty kolonialne.

Metody/techniki/formy pracy:

- rybi szkielet;
- praca grupowa;
- indywidualna;
- zbiorowa.

Środki dydaktyczne:

- źródła;
- podręcznik;
- e-podręcznik;
- schemat rybiego szkieletu.

Opis przebiegu lekcji:

1. Nauczyciel podczas rozmowy nauczającej przypomina początki ekspansji kolonialnej państw europejskich. Następnie przedstawia cele lekcji: poznanie przyczyn rywalizacji kolonialnej w XIX w., podziału świata oraz skutków kolonizacji.

2. Dzieli klasę na grupy.

Grupa I

W oparciu o tekst podręcznika i źródło przygotujcie wystąpienie dotyczące przyczyn rywalizacji kolonialnej w XIX w. i korzyści wynikających z posiadania kolonii

Źródła: Karykatura „Wilhelm II i świat”, karykatura kolonizacji brytyjskiej.

Grupa II

W oparciu o informacje z podręcznika i źródło przygotujcie wystąpienie dotyczące podziału świata u schyłku XIX w. Które z państw miały największe posiadłości kolonialne?

Źródło: Brytyjskie imperium kolonialne; nauczyciel udostępnia je uczniom, a podczas omawiania wyświetla przy pomocy projektora mapy z e-podręcznika z posiadłościami poszczególnych państw <https://epodreczniki.pl/a/DOBV3HOHO>.

Grupa III

W oparciu o informacje z podręcznika i źródło przygotujcie wystąpienie na temat konfliktów kolonialnych.

Źródło o wojnach burskich.

Grupa IV

W oparciu o informacje z podręcznika i źródła przygotujcie wystąpienie, w którym przedstawicie skutki kolonializmu dla Europy oraz terytoriów kolonialnych.

Źródło: Karykatura Cecil Rhodes.

Ciasto chińskie. Brzemień białego człowieka.

- Po upływie wyznaczonego czasu (10 minut) sprawozdawcy przedstawiają efekty pracy grup. Następnie uczniowie wspólnie uzupełniają schemat rybiego szkieletu. Ości główne będą stanowić cztery zagadnienia: przyczyny rywalizacji kolonialnej, mocarstwa kolonialne, konflikty kolonialne, skutki kolonizacji i od nich odchodząc będą kolejne ości, których treść uczniowie uzupełnią. Na głowie ryby umieszczony jest napis „Kolonializm”.

Praca domowa:

Nauczyciel podaje uczniom kod do Quizziz do quizu o rywalizacji kolonialnej.

Komentarz metodyczny

Metoda rybiego szkieletu pozwala na opracowanie zagadnienia w grupach, z których każda ma przypisaną jedną ość główną, a całość ryby to określone zagadnienie, wpisane w jej głowę. Nauczyciel może zróżnicować ilość materiału zadanego poszczególnym grupom, tak aby uwzględnić potrzeby uczniów ze SPE. W tym scenariuszu najłatwiejsze zadanie ma grupa I i można je powierzyć uczniom, którzy z różnych względów pracują wolniej od innych, zadania grup II i IV wymagają większego nakładu pracy i są przeznaczone dla uczniów, którzy sprawniej radzą sobie z powierzonymi zadaniami.

Dla uczniów ze SPE: słabowidzących, z przewagą pamięci słuchowej materiał pomocniczy, który mogą wykorzystać w domu: <https://www.youtube.com/watch?v=uaOKzC7-8Bk>.